

Sygn. akt VI Gz 187/14

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Renata Bober**

Sędziowie: **SSO Anna Walus-Rzasa**

SSO Barbara Frankowska (spr.)

Protokolant: asyst. sędz. Anna Grzebyk

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **J. W. i T. A.**

przy udziale: **(...) Sp. z o.o. w R.**

o zabezpieczenie roszczenia przed wytoczeniem powództwa

w przedmiocie zażalenia obowiązanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt V GCo 307/14,

postanawia:

z m i e n i ć zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 maja 2014 r. uprawnione J. W. i T. A. wniosły o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wszczęciem postępowania o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności tj. wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2013 r. opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 18 grudnia 2013 r. wydanego w sprawie o sygn. akt VI Ga 229/13. Oznaczając sposób zabezpieczenia uprawnione wniosły o zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wyżej wymienionego tytułu wykonawczego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ł. o sygn. akt (...)

Na uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek uprawnione podały, że przedmiotowy tytuł wykonawczy dotyczy egzekucji należności w kwocie 45.182,08 zł wynikającej z umowy najmu z dnia 24 marca 2011 r., z tytułu opłat czynszowych oraz kar umownych dochodzonych przez obowiązanego, którą to kwotę powiększono o koszty procesowe w wysokości 4.226 zł. Co do powyższej należności uprawnione wskazują, że w sposób skuteczny uchylili się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu wywołanego celowo przez obowiązanego przekazaniem im nieprawdziwych informacji co do istotnych okoliczności warunkujących chęć podpisania przez uprawnionych umowy najmu, w szczególności przez złożenie zapewnień co do stopnia komercjalizacji galerii tj. bezpośredniego otoczenia wynajmowanego lokalu oraz tego jakie podmioty będą najemcami

sąsiednich powierzchni handlowych. Mając na uwadze skutecznie uchylenie się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu oraz w związku

z nieważnością z mocą wsteczną (ex tunc) przedmiotowej umowy najmu uprawnione dokonały potrącenia przysługującej im wierzytelności w kwocie co najmniej 243.012,11 zł z tytułu nakładów na lokal oraz świadczeń zgodnych

z umową najmu z wierzytelnością obowiązanego określoną w przedmiotowym tytule wykonawczym wraz z przysługującymi obowiązanemu kosztami postępowania egzekucyjnego w kwocie 46.139,58 zł, co w efekcie doprowadziło do umorzenia wierzytelności obowiązanego. Skutkiem powyższego egzekwowana przez obowiązanego kwota przestała być jego wierzytelnością względem uprawnionych z racji potrącenia. W efekcie uprawnione podniosły, że prowadzone postępowanie egzekucyjne jest bezprawne albowiem po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Ponadto uprawnione podały, że uzasadnienie faktyczne i prawne powództwa przeciwegzekucyjnego zostanie rozwinięte

w pozwie, w nim także, według uprawnionych, zostaną przedstawione w pełni okoliczności, które spowodowały złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli.

Dla uzasadnienia interesu prawnego w zabezpieczeniu uprawnione wskazały, iż w toku czynności egzekucyjnych na dzień 28 maja 2014 r. wyznaczony został termin pierwszej licytacji ruchomości m. in. pojazdu T. (...). Przedmiotowa licytacja zdaniem uprawnionych może doprowadzić do zaspokojenia w całości roszczeń obowiązanego. Tak więc nie udzielenie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku może doprowadzić do uniemożliwienia lub poważnego utrudnienia osiągnięcia celu postępowania. Ewentualne bowiem zaspokojenie wierzyciela wskutek dokonanej sprzedaży ruchomości uniemożliwi całkowicie wystąpienie z pozwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. W związku z tym zdaniem uprawnionych interes prawny został wykazany w sposób dostateczny.

Pismem z dnia 28 maja 2014 r. obowiązany wniósł o oddalenie wniosku o zabezpieczenie roszczenia wskazując na jego całkowitą bezzasadność.

W uzasadnieniu wniosku obowiązany podniósł, iż uprawnione powołują się na argumentację i okoliczności faktyczne podnoszone już w trakcie postępowania przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie, zakończonym wyrokiem z dnia 8 marca 2013 r. sygn. akt V GC 1234/12 oraz na skutek apelacji przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie zakończonym wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r. sygn. akt VI Ga 229/13. Obowiązany zarzucił, że uprawnione nie uprawdopodobniły zarówno swojego roszczenia jak i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Zaskarżonym postanowieniem dnia 30 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w R. V Wydział Gospodarczy uwzględnił wniosek i zabezpieczył roszczenie uprawnionych J. W. i T. A. wobec obowiązanego (...) Sp. z o.o. w R.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2013 r. sygn. akt VI Ga 229/13, opatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 18 grudnia 2013 r. poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łańcucie (pkt I) oraz wyznaczył uprawnionym termin 2 tygodni do wniesienia pozwu o pozbawienie wykonalności w/w tytułu (pkt II) i stwierdził, że postanowienie jest natychmiast wykonalne (pkt III).

W uzasadnieniu dla powyższego Sąd Rejonowy opierając się na twierdzeniach uprawnionych i na dołączonych do wniosku dokumentach uznał, że roszczenie jest uprawdopodobnione w sposób wystarczający do udzielenia zabezpieczenia. Z akt wynika bowiem, że tytuł wykonawczy został wydany obowiązanemu, a następnie komornik dokonał czynności egzekucyjnych, w tym zajęcia ruchomości uprawnionego, w oparciu o powołany tytuł wykonawczy. Sąd Rejonowy podkreślił, że postępowanie zabezpieczające nie służy dokonywaniu oceny, czy zostały spełnione przesłanki z art. 840 k.p.c. przemawiające za zasadnością powództwa albowiem decyzję w tym zakresie sąd podejmie w fazie wyrokowania. Zakresem kognicji sądu orzekającego

w przedmiocie zabezpieczenia objęte jest jedynie - zgodnie z brzmieniem art 730¹ § 1 k.p.c. - ustalenie, czy strona żądająca udzielenia zabezpieczenia uprawdopodobniła roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia,

a zdaniem Sądu te okoliczności uprawnione wykazały. W odniesieniu do uprawdopodobnienia interesu prawnego to zdaniem Sądu brak zabezpieczenia może wobec zaspokojenia wierzyciela wskutek dokonanej sprzedaży zajętej ruchomości uniemożliwić lub znacznie utrudnić realizację celu postępowania

z powództwa przeciwegzekucyjnego, nie wspominając o uniemożliwieniu wszczęcia jak i prowadzenia tego postępowania, a oceny tej nie zmienia możliwość ewentualnego wystąpienia o zwrot nienależnego świadczenia po jego wyegzekwowaniu przez Komornika. Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 730 i art 730¹ k.p.c. W pkt II Sąd orzekł na podstawie art. 733 k.p.c. Pkt II znajduje uzasadnienie w treści art. 743 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obowiązany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania:

- art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż uprawnione uprawdopodobniły istnienie roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia,

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. poprzez wadliwe skonstruowanie uzasadnienia postanowienia uniemożliwiającego ocenę, poznanie motywów sądu, a przez to kontrolę instancyjną zapadłego orzeczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty obowiązany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia obowiązany wskazał, iż Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż uprawnione uprawdopodobniły dochodzone roszczenie. Wskazał, że dochodzi on od uprawnionych w postępowaniu egzekucyjnym zapłaty ponad 50.000 zł na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 8 marca 2013 r. sygn. akt V GC 1234/12. Apelacja uprawnionych od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2013 r. sygn. akt VI Ga 229/13. Na podstawie wyżej wymienionych wyroków obowiązany wszczął z majątku uprawnionych egzekucję. Obowiązany wskazuje, że uprawnione wnosząc o zabezpieczenie powództwa formułują tezę oczywiście sprzeczną z uzasadnieniami powyższych wyroków. Ponadto zdaniem obowiązanego do wniosku o zawieszenie postępowania uprawnione nie dołączyły ani jednego dowodu, z którego mogłoby chociaż pośrednio wynikać, iż roszczenie o zwrot nakładów jest uprawdopodobnione. Dodatkowo analiza uzasadnienia zaskarżonego postanowienia w żaden sposób nie pozwala zdaniem obowiązanego na ustalenie motywów jakimi kierował się Sąd Rejonowy ferując swoje orzeczenie. Ponadto Sąd Rejonowy nie ustalił stanu faktycznego sprawy, nie dokonał subsumpcji pod przepisy procedury cywilnej o zabezpieczeniu powództwa ograniczając się jedynie do teoretycznych dywagacji na temat zabezpieczenia powództwa w ogólności. W ocenie obowiązanego jest ono tożsame z postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w tym samym składzie, w sprawie między tymi samymi stronami. Na dowód powyższego załączy przedłożył postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 listopada 2012 r. w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia o sygn. akt V GCo 438/12.

Pismem z dnia 3 lipca 2014 r. uprawnione złożyły odpowiedź na powyższe zażalenie obowiązanego podnosząc, iż jest ono nieuzasadnione. Uprawnione odnosząc się do zarzutów podniesionych przez obowiązanego w przedmiotowym zażaleniu wskazały, iż są one jedynie polemiką z prawidłowym postanowieniem Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Na podstawie wyroków wymienionych we wniosku obowiązany jest wierzycielem w stosunku do uprawnionych z tytułu należności czynszowych i kar umownych w związku z umową najmu lokalu użytkowego nr (...) w galerii handlowej (...), którą to wierzytelność egzekwuje komorniczo

w sprawie egzekucyjnej (...). W procesie o w/w wierzytelność uprawnione, jako pozwane podnosiły nieskutecznie zarzut złożenia pismem

z dnia 29 czerwca 2012r. oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu w postaci podpisania umowy najmu w/w lokalu (przedłożone do wniosku wyroki wraz z

uzasadnieniami Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 8.03.2013r. sygn. akt V GC 1234/12 i Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12.12.2013r. sygn. akt VI Ga 229/13). Na tej podstawie sformułowały roszczenie o zwrot nakładów poniesionych na lokal nr (...) w kwocie brutto 235.512,11 zł z zestawieniem wyliczenia tej kwoty w piśmie wysłanym uprawnionemu w dniu 19.07.2012r. (pismo wraz z dowodem nadania k. 140). Następnie pismem z dnia 21 maja 2014r. (k. 148 – 151) uprawnione złożyły oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością objętą wymienionymi na wstępie tytułami egzekucyjnymi wierzytelność z tytułu nakładów na lokal (...) w kwocie 234.139,11 zł w związku z oświadczeniem zawartym w piśmie z dnia 29 czerwca 2012r. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem błędu odnośnie zawarcia umowy najmu lokalu (ze szczegółowym wyliczeniem zawartym w tym piśmie

i dodać należy pokrywającym się w znacznej mierze z wyliczeniem zawartym w piśmie z 19.07.2012r.). Zatem zdarzeniem, którego skutkiem jest wygaśnięcie lub niemożność egzekwowania spornego tytułu wykonawczego, jest oświadczenie o potrąceniu złożone w piśmie z dnia 21.05.2014r., co może stanowić podstawę powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w oparciu o przepis art. 840 pkt 2 kpc, ale złożone na kanwie oświadczenia z dnia 29.06.2012r. i roszczenia na tej podstawie sformułowanego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że zażalenie obowiązanego jest zasadne, chociaż z zarzutem naruszenia przepisu przez Sąd Rejonowy przepisu art. 328 § 2 kpc nie można się zgodzić i od tego zarzutu należy rozpocząć rozważania. Zarzut ten może być usprawiedliwiony tylko wówczas, gdy treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia dokonanie oceny wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, a więc gdy niemożliwa jest kontrola instancyjna orzeczenia.

W niniejszej sprawie okoliczność taka nie zachodzi. Postanowienie poddaje się kontroli instancyjnej.

Sąd Okręgowy nie podziela natomiast stanowiska Sądu Rejonowego, iż analiza treści wniosku oraz zgromadzonego w sprawie materiału dołączonego do wniosku pozwalała na przyjęcie, że uprawnione uprawdopodobniły roszczenie i interes prawny dla wnioskowanego zabezpieczenia.

Uprawnione wniosły o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wszczęciem postępowania o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2013 r. opatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 18 grudnia 2013 r. wydanym

w sprawie o sygn. akt VI Ga 229/13. Tym samym obowiązane w pierwszej kolejności powinny uprawdopodobnić roszczenie, w drugiej zaś uprawdopodobnić interes prawny w zabezpieczeniu (art. 730¹ § 1 k.p.c.).

Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c. oznacza, że uprawniony przedstawi

i należycie uzasadni twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy przy tym dwóch aspektów, bowiem odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie – w tym wypadku powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – jak i do podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 stycznia 2014 r. V Acz 1061/13). Roszczenie jest wiarygodne, jeżeli istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że istnieje i jest wymagalne. Roszczenie niezajdujące uzasadnienia w normie prawa materialnego albo sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego nie może być zabezpieczone. Dodatkowo nie jest dopuszczalne przyjęcie, iż roszczenie jest wiarygodne w jakimś procencie lub zabezpieczenie go w takim stosunku (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1997 r., I ACz 735/97, Pr. Gosp. 1998, nr 6, s. 52).

Ponadto jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia został złożony przed wszczęciem postępowania, należy zwięźle przedstawić przedmiot sprawy (art. 736 § 2 k.p.c.) Obowiązek uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wniosek służy zaś nie tylko celom podobnym, co przedstawienie uzasadnienia żądania pozwu, ale stanowi dla sądu podstawę do dokonywania oceny

w zakresie istnienia przesłanek do udzielania zabezpieczenia, określonych w art. 730¹ § 1 k.p.c. W interesie uprawnionego leży zatem nie tylko formalne wypełnienie obowiązku wynikającego z treści art. 736 § 1 pkt 2 k.p.c.

po to, by uchronić się przed zwrotem wniosku lecz także rzeczowe przedstawienie faktów uzasadniających udzielenie zabezpieczenia i okoliczności urawdopodobniających ich istnienie, jako koniecznych przesłanek dla uzyskania zabezpieczenia (D. Zawistowski, Komentarz do art. 736 Kodeksu postępowania cywilnego, 2013).

Wnioskodawczynie nie przedstawiły we wniosku w sposób wyczerpujący okoliczności faktycznych ani prawnych uprawdopodobniających istnienie roszczenia w stosunku do obowiązane. Powołały się na oświadczenie o potrąceniu złożone w piśmie z dnia 21 maja 2014r., lecz w ocenie Sądu Okręgowego nie uprawdopodobniły w sposób dostateczny roszczenia przedstawionego do potrącenia, co w przypadku zamiaru wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego w oparciu o treść art. 840 pkt 2 kpc było konieczne. Roszczenie przedstawione do potrącenia jest roszczeniem o zwrot nakładów na lokal w oparciu o oświadczenie z dnia 29.06.2012r., co do którego uprawnione ograniczają się jedynie do podania okoliczności już podnoszonych

i rozważanych w procesie i mimo to wskazują, że pełną argumentację powołają w przyszłym pozwie – powództwie przeciwegzekucyjnym. Mamy więc w tym przypadku prawomocny wyrok, przy wydawaniu, którego rozważana była kwestia skuteczności uchylecia się przez uprawnione od oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu w zderzeniu z samymi twierdzeniami uprawnionych, co do skuteczności potrącenia, co w ocenie Sądu Okręgowego nie może być podstawą przyjęcia, że roszczenie mające być zabezpieczonym zostało dostatecznie uprawdopodobnione.

Nie przesądzając zasadności przyszłego powództwa uznać należy, że uprawnione ani argumentacją przedstawioną we wniosku ani przedłożonymi do wniosku dokumentami nie uprawdopodobniły dostatecznie przyszłego powództwa, co jest wystarczające do oddalenia wniosku i orzeczenia jak na wstępie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.